

Hur kan sjukfrånvaron minskas?

Vad kan göras för att bryta trenden med den kraftigt ökande sjukfrånvaron?

Det var temat för ett möte mellan regeringen och arbetsmarknadens parter i fredags.

Under 1999 var antalet ersättningsdagar i sjukförsäkringen 21 procent högre än året innan. Idag sitter två olika statliga utredningar för att se över sjukfrånvaron och rehabiliteringen ur olika perspektiv. De ska lämna sina rapporter under året.

Men redan nu finns det anledning att diskutera problemet, ansåg socialförsäkringsminister Ingela Thalén och biträdande näringsminister Mona Sahlin och bjöd in parterna på både den privata och offentliga marknaden.

Ingela Thalén menade att de kraftiga åtstramningarna under mitten och slutet av 1990-talet – inte minst inom sjukvården, skolorna, barnomsorg med mera – är en bidragande orsak till den ökade sjukfrånvaron.

En annan faktor är det ökade tempot, inte bara i arbetslivet. Många känner sig trängda, sade hon.

Ett tredje skäl är att många har för lite inflytande över sin arbetssituation.

Under träffen diskuterades en lång rad tänkbara åtgärder, men Ingela Thalén ville inte gå in på enskilda förslag. Hennes slutsats av träffen var att det

finns en stor oro och en stark vilja hos parterna att medverka till att den negativa trenden i sjukfrånvaron bryts.

– Det handlar om att se över arbetsmiljön och arbetets organisation samt att koppla ihop inflytandet över det egna arbetet med de krav man ställer på det jobb som människor ska utföra, hävdade hon.

Ingela Thalén tycker inte att det idag är för lätt att bli sjukskriven. Hon ser ingen koppling till att läkarna skulle ha för fria händer i fråga om sjukskrivningar.

– Men däremot tror jag att sjukskrivning som medicinsk metod måste analyseras riktigt ordentligt, det vill säga att man måste titta på om man sjukskriver från någonting för ofta och till någonting för sällan. Det kan också finnas en viss slentrian i sjukskrivningstidens längd.

Behöver personalen i trim

Från Landstingsförbundet deltog direktör Anders Hagman:

– För oss centrala organisationer gäller det att sätta fokus på arbetsmiljön, på arbetsorganisationsfrågorna, utvecklingsfrågorna samt chefskapets betydelse, ansåg han.

Han underströk att man måste ge människor en tro på de förändringar som sker.

– Omorganisation som avlöser omorganisation skapar otrygghet och kan naturligtvis ha betydelse för sjukfrånvarofrekvensen.

Anders Hagman underströk också att när det gäller sjukfrånvaron finns det ingen partsmotsättning

– Vi har inte råd att släppa iväg doktorer och sköterskor till långtidssjukskrivning så det är självklart att vi vill göra det som går. Vi behöver den utbildade personalen i gott trim och vi behöver famstä som en bra arbetsgivare så att ungdomar vill komma till oss.

Skärpning av reglerna behövs

Arbetskyddsstyrelsens generaldirektör Kenth Pettersson menade att »ett snabbt effektgivande arbetsmiljöarbete måste ske ute på arbetsplatserna».

Men visst finns det plats även för centrala åtgärder. Han har börjat se över föreskrifterna om den så kallade internkontrollen, där behövs en uppskärpning, anser han.

Han vill ändra ordet internkontroll till arbetsmiljöplanering. En sådan ska vara lika naturlig i verksamheten som det är att planera den egentliga verksamheten, att bedriva affärer, vård eller något annat.

Så tror han att man kan nå relativt snabba positiva effekter, förutsatt att såväl de fackliga organisationerna som arbetsgivarna går in i det.

– Nu har jag pratat med parterna och bara mött positiva reaktioner, berättade han efter fredagens möte.

Tom Ahlgren

Tvärpolitisk översyn av vården i Västra Götaland

Organisationen av vården i Västra Götalandsregionen ska ses över igen. Dels ska alla politiker, oavsett parti, börja diskutera regionens vårdstruktur. Dels startar en utredning av Sahlgrenska sjukhusets organisation.

Beslutet att bilda en informell grupp med samtliga politiker, oavsett partifärg, togs på hälso- och sjukvårdsstyrelsens möte i förra veckan.

– Det är ett viktigt steg framåt att politikerna tillsammans sätter sig ner och diskuterar principer för hur man ska fatta beslut kort- och långsiktigt om regionens sjukvårdsstruktur, tycker Johan Calltorp, regionens nye direktör för läns- och regionsjukvården.

– Frågan är så svår att den ligger ovan-

för partipolitiken, säger Johan Calltorp.

Förutom att politikerna nu börjar diskutera sjukvårdsstrukturen i stort ska Sahlgrenska Universitetssjukhuset utreda sin inre organisation. Klart är att sjukhuset delas in i fyra resultatenheter, med eget budget och resultatansvar: vuxensjukhuset, barnsjukhuset, divisionen för medicinsk behandling och service samt divisionen för drift och försörjning.

Hur vuxensjukhuset ska organiseras är en fråga för utredningen.

– Vad den kommer fram till är svårt att säga och jag vill inte föregripa den, säger sjukhusstyrelsens ordförande moderaten Hasse Palmé.

Än finns alltså inget svar på frågan om Sahlgrenska Universitetssjukhuset ska återgå till att vara Sahlgrenska sjukhuset, Östra sjukhuset och Mölndals sjukhus, vilka slogs samman och bildade

en gemensam enhet den 1 januari 1997.

– Det vi har sagt i sjukhusstyrelsen är att uppdelningen i tio divisioner ska bli fyra, konstaterar Hasse Palmé.

Översynen av vuxensjukhusets organisation sker under första halvåret i år.

– Det finns olika idéer om hur den ska se ut som måste vägas mot varandra, är allt Hasse Palmé vill säga.

Johan Calltorp uttalar sig så här:

– Strukturen inom Sahlgrenska kommer säkert att förändras, frågan är på vilket sätt. Man kan knappast återgå till den tidigare organisationen, men sjukhuset måste utvecklas inom medicinskt funktionella mindre enheter.

Vad som än blir resultatet av utredningen om Sahlgrenska Universitetssjukhuset kommer den nya ordningen troligen att börja gälla från nästa år.

Anna Filipsson